

Leerdoelen voor Studenten

- Een definitie geven voor GovTech
- Diverse soorten GovTech oplossingen kunnen benoemen
- Een technische architectuur van GovTech oplossing kunnen ontwerpen
- De governance model ontwerpen
- Informatiebeveiligings-strategieën benoemen
- Ethische en publieke waarde spanningen kunnen benoemen

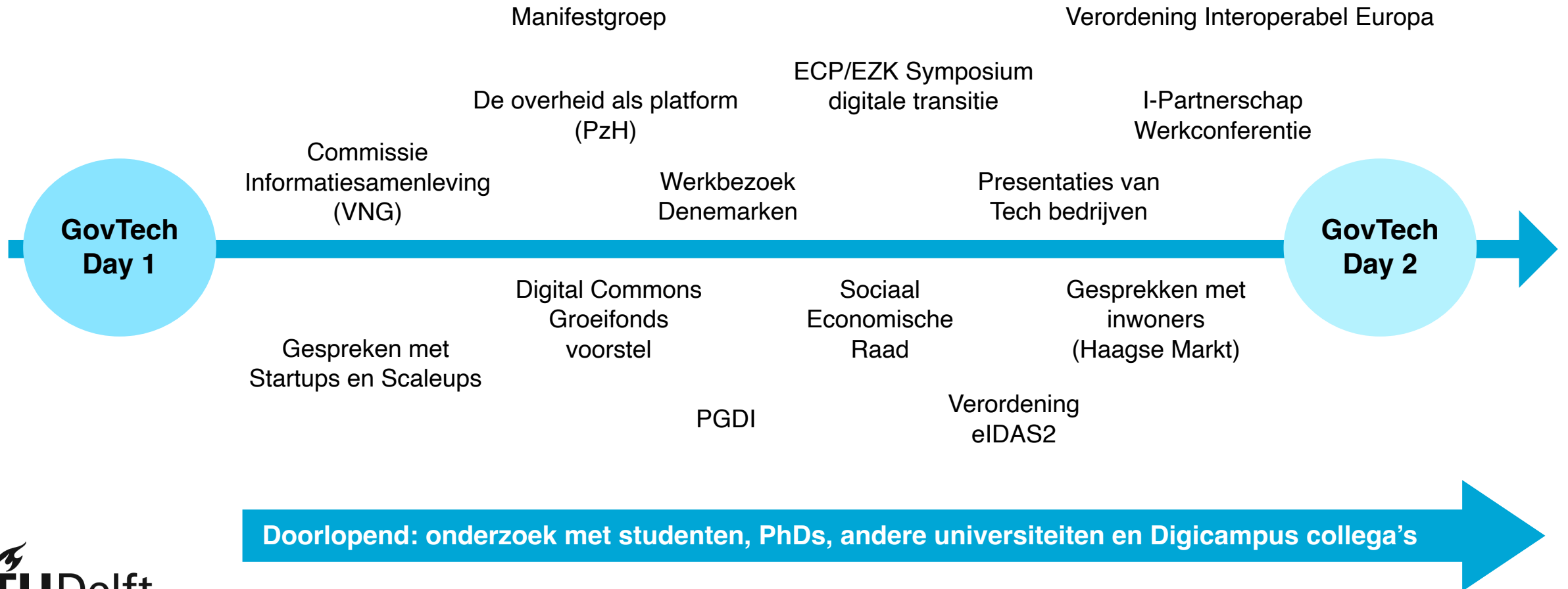

Reflecteren op de vraag: is GovTech een Trojaans Paard of Helpende Hand?

Wie was er vorig jaar bij op GovTech Day in Delft?

Mijn reis: wat heb ik allemaal rond GovTech meegemaakt?

Top 5 belangrijkste conclusies

1. GovTech is niet meer weg te denken in een tijd van maatschappelijke opgaven en schaarste.
2. Grote verschillen in hoe we GovTech zien: Trojaans paard of helpende hand?
3. Voor waardengedreven GovTech is publieke kennisversterking nodig.
4. Voor publieke kennisversterking is een GovTech ecosysteem benadering nodig.
5. We zijn hier net mee begonnen, er is nog veel te doen, en u kunt helpen!

GovTech is niet meer weg te denken

Overheidsprocessen

Grote R&D investeringen vergroten de kenniskloof

Technology | AI

Amazon Bets \$150 Billion on Data Centers Required for AI Boom

Spending spree is a show of force as the company looks to retain cloud computing edge over Microsoft and Google.

Microsoft & OpenAI consider \$100bn, 5GW 'Stargate' AI data center - report

Enormous supercomputer could launch in 2028

 TU Delft

DIGICAMPUS

In 2021 gaven Nederlandse bedrijven en instellingen bijna **19,8 miljard** euro uit aan R&D. De overheid financierde 31 procent van de R&D-uitgaven. Bron: CBS

Europese wetgever is enthousiast over GovTech: Verordening Interoperabel Europa

- Verordening (EU)2024/903 op 11 april 2024 in werking getreden.
- Hoe vaak komt de term ‘GovTech’ voor?
- **Definitie:** “GovTech”: op technologie gebaseerde samenwerking tussen actoren uit de **openbare en particuliere** sector ter ondersteuning van de **digitale transformatie** van de overheidssector”.
- “Het ondersteunen van op **GovTech gebaseerde samenwerking**, is een doeltreffend middel **om innovatie en flexibiliteit in de overheidssector** te ondersteunen

Hoe kijkt u naar GovTech?

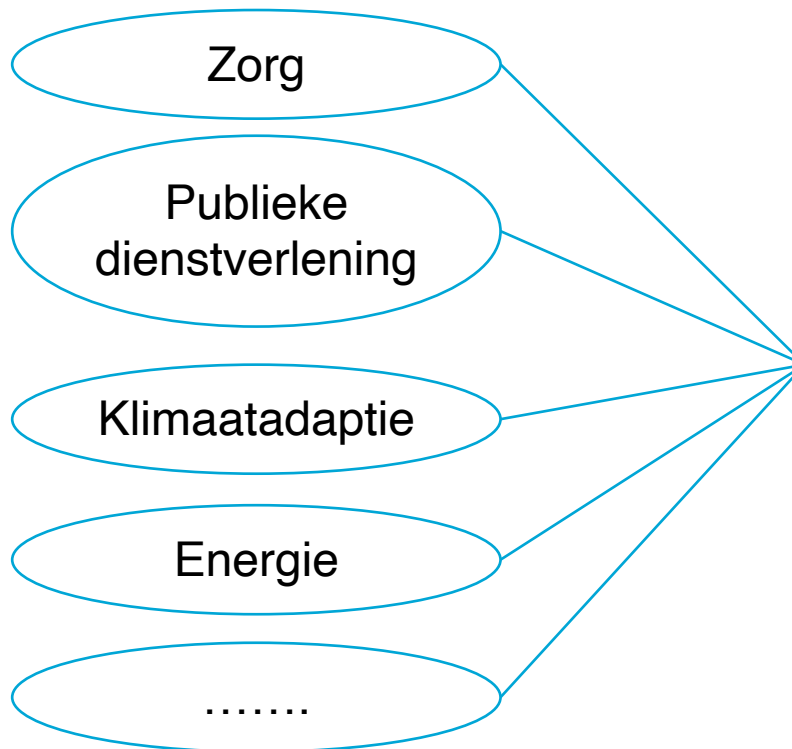
- Meer afhankelijkheid van commerciële partijen
- Verdere uitholling van kennis bij de overheid
- Gevaar voor publieke waarden: privacy, keuze etc.
-

- GovTech aanbieders helpen mee in maatschappelijke opgaven
- Ontsluiting van kennis en privaat geld voor digitale transformatie
- Verdienvermogen: NL GovTech als exportproduct
-

Maatschappelijke opgaven hebben allemaal een digitaliseringspuzzel, een helpende hand is welkom

Hoofdpijnenakkoord 2024

Vergelijkbare problemen: personeelstekort, bureaucratie, complexiteit (afhankelijkheden, checks en controls)

Vergelijkbare digitaliseringspuzzels:

- Hoe automatiseer je processen voor arbeidsbesparing?
- Hoe regel je sector-overstijgende data-uitwisseling?
- Hoe regel je authenticatie en beveiliging?
- Governance: wie betaalt en wie bepaalt waarover?
- Hoe verhoog je de digitale fitheid van mensen?

.....

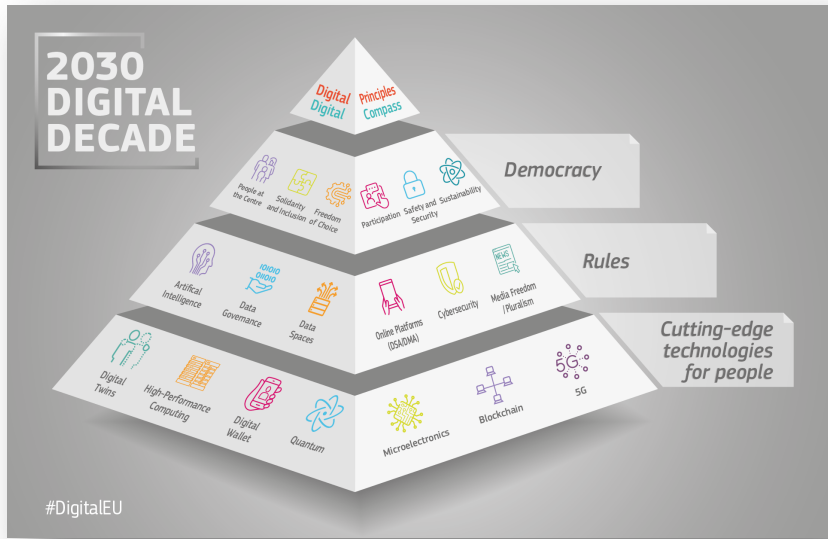
Digitale fitheid kan beter: bezoek aan de Haagse Markt

Gemengd beeld over de ervaringen en digitale fitheid van mensen

- “Digitale overheid werkt prima”
- “Veel gedoe, zwemmen in stroperigheid”
- “DigiD problemen leidt tot stress, niemand die je kan helpen”
- “Ik vraag geen regelingen aan omdat ik de overheid niet vertrouw”
- “Ik ga liever terug naar papier, de overheid houdt ons digitaal in de gaten”
- “Maakt me niet uit of het een bedrijf is, als het maar goed werkt”
-
- N=10

Geen gebrek aan agenda's

Werkagenda Waardengedreven Digitaliseren

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Strategie Digitale Economie

Werken aan een weerbare en welvarende digitale economie
November 2022

Agenda Digitale Open Strategische Autonomie

SPECIAL

Interprovinciale Digitale Agenda

Lees magazine >

VNG

VNG Datastrategie

Opgavegericht en verantwoord datagedreven werken

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Architectuur Digitale Overheid 2030

versie 2024

Werkdocument voor bestuurders, beleidsmakers en architecten

Digitaal stapelmodel

Dwarsdoorsnijdende beleidsprioriteiten

6	Applicaties en diensten	Cybersecurity	Kantoorsoftware
5	Data	AI	
4	Zachte infrastructuur	Cloud	Open source software
3	Fysieke infrastructuur	Netwerk technologie	
2	Hardware	Halfgeleiders	Quantum technologie
1	Grondstoffen	Kritieke grondstoffen	

Concurrentievermogen

Effectieve beleidsontwikkeling en besluitvorming

Veiligheidsbeleid

Kennis en vaardigheden

Internationale samenwerking

Wat willen we niet?

- Legacy en informatiehuishouding dicteren tempo digitale transformatie
- One size fits all diensten, mens moet zich aanpassen naar systeem
- Monopolies, winner takes all aanbestedingen, vendor-lock ins
- Dominante (big)tech-aanbieders, strategische afhankelijkheid
- Proprietary (closed source) software
- Ethiek: achteraf normeren en corrigeren marktfalen
- Bias, discriminatie, uitsluiting
- Puntoplossingen, silo's en workarounds voor data-uitwisseling,
- Organisaties hebben regie op (persoons)gegevens,
- Overall digitale kopieën, hoge opslag en energiekosten

Wat willen we wel (doelen)?

- Een responsieve overheid, wendbare publieke dienstverleners die opgavegericht en domeinoverstijgend kunnen werken
- Maatwerk diensten, systemen passen zich aan naar mensen
- Levendige ecosysteem van aanbieders, diverse waarde modellen, een weerbare en welvarende digitale economie
- Strategische autonomie/ digitale soevereiniteit
- Open-source software, digital commons die we samen beheren
- Vooraf (by design) en lerend normeren
- Transparantie, uitlegbaarheid en inclusie
- Verantwoorde publiek-private data-uitwisseling
- Mensen hebben regie op (persoons)gegevens
- Green IT, duurzame architecturen, digitale hygiëne

Hoe kunnen we met GovTech de diverse doelen behalen?

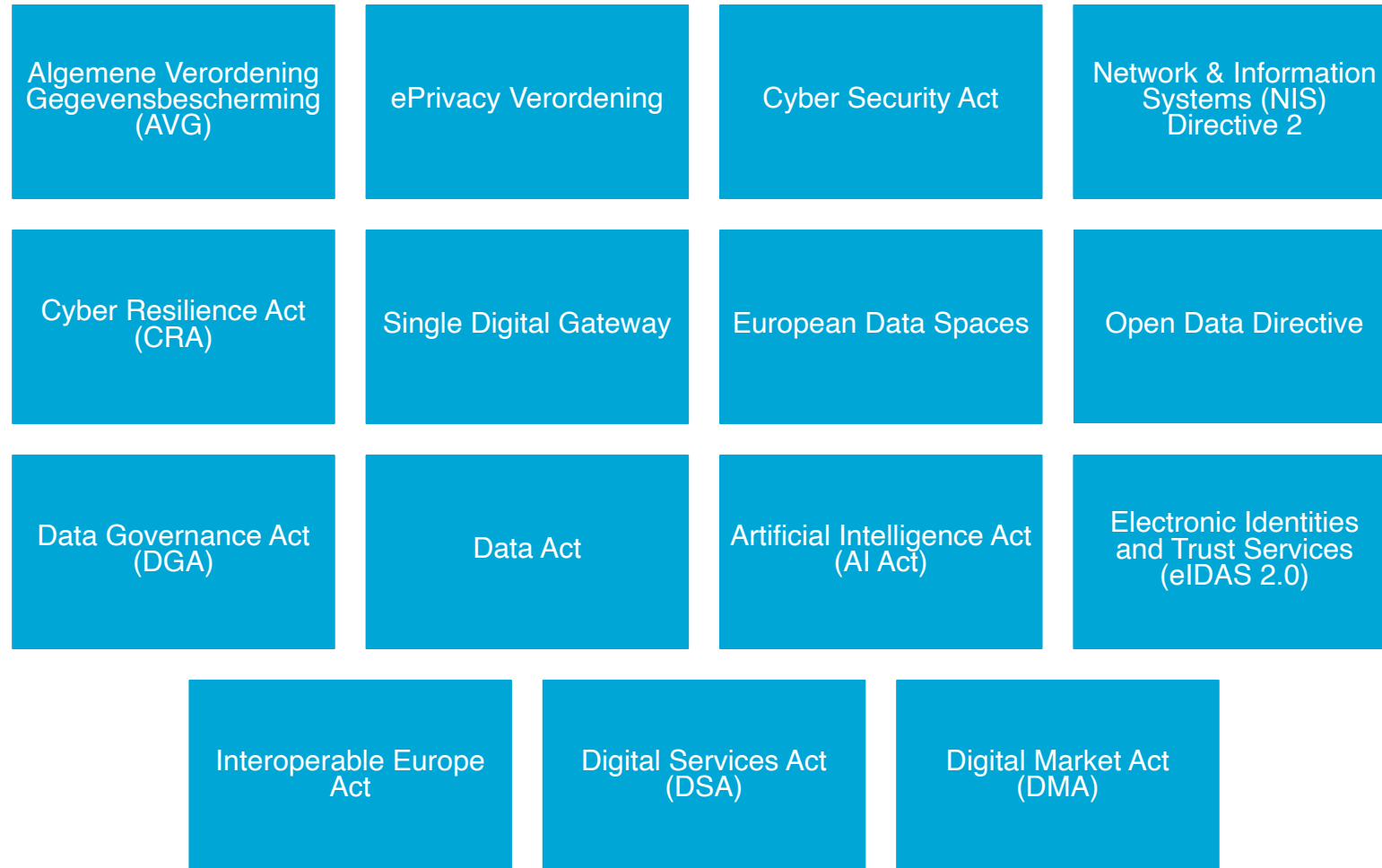
- Framing, sluit aan bij de taal van maatschappelijke opgaven
- 8 principes voor Governing the commons
- Benut de collectieve 'buying power'
- Overbrug de kloof tussen technologie en instituties
- Co-creatie in multi-helix digitale transformatie-coalities
- Kies sturingsinstrumenten afhankelijk van het doel en de context:
 - Verbeteren van de dienstverlening?
 - Lagere kosten?
 - Markontwikkeling lokale startups?
 - Digitale soevereiniteit?
 - Protectionisme?

Oude sturingsinstrumenten voor GovTech

Wet- en regelgeving

Europese kaders
Nationale wetten,
AMVB
Vergunningen
Beleidsregels
Toelatingseisen

Wetgeving uit Europa: Digital Decade

Oude en nieuwe sturingsinstrumenten voor GovTech

Wet- en regelgeving

Europese kaders
Nationale wetten,
AMVB
Vergunningen
Beleidsregels
Toelatingseisen

Voorlichting en communicatie

Gericht
Ongericht
Deskundigheidsbevordering
Best Practices
Naming & Faming
Benchmarking

Financiële instrumenten

Subsidies
Leningen
Prestatiesturing
Budgetsturing
Prikkel (o.a. eigen bijdrage, accijnzen etc.)

Transparantie instrumenten

Erkenningsregeling
Standaardregeling
Keurmerk
Certificering
Visitaties

Geschillenbeslechting

Arbitrage
Bindend Advies
Mediation
Ombudsman
Tuchtrecht

Draagvlak-creatie

Taskforce/commissie
Sector-overleg
Burgerraadpleging

Co-regulering

Protocol
Standaard
Gedragscode
Intentieverklaring
Convenant
Herenakkoord
Beprijzen

Handhaving

Zacht (prikkel)
Hard (sancties)
Audits
Inspecties

Activiteiten op afstand plaatsen

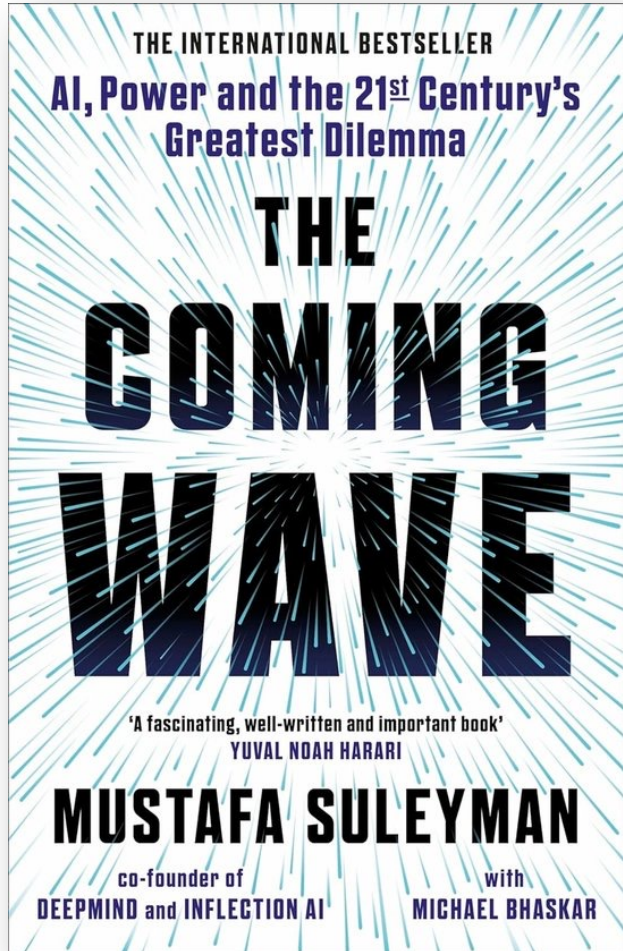
Aanbesteden
Uitbesteden
Verzelfstandigen (ZBO)
Privatiseren
Golden Share

“Nieuwe” instrumenten

Large scale pilots
Ethische commissies
Publieke R&D labs
Co-creatie/Multi-helix labs
Trust-frameworks
Digital commons
Steward ownership

.....

We moeten ook vooruitkijken: the coming wave

- AI, synthetische biologie en kwantumcomputing bieden veel kansen (bijv: farming robots en CRISPR)
- Maar kennen ook ongekende risico's, waaronder:
 - Q-Day (quantum computers break encryption)
 - Biological Weapons
 - Artificial General Intelligence
 - Transfer of power to BigTech
 - “Godlike Powers of creation that may end us”: Yuval Harari

Het kennisprobleem

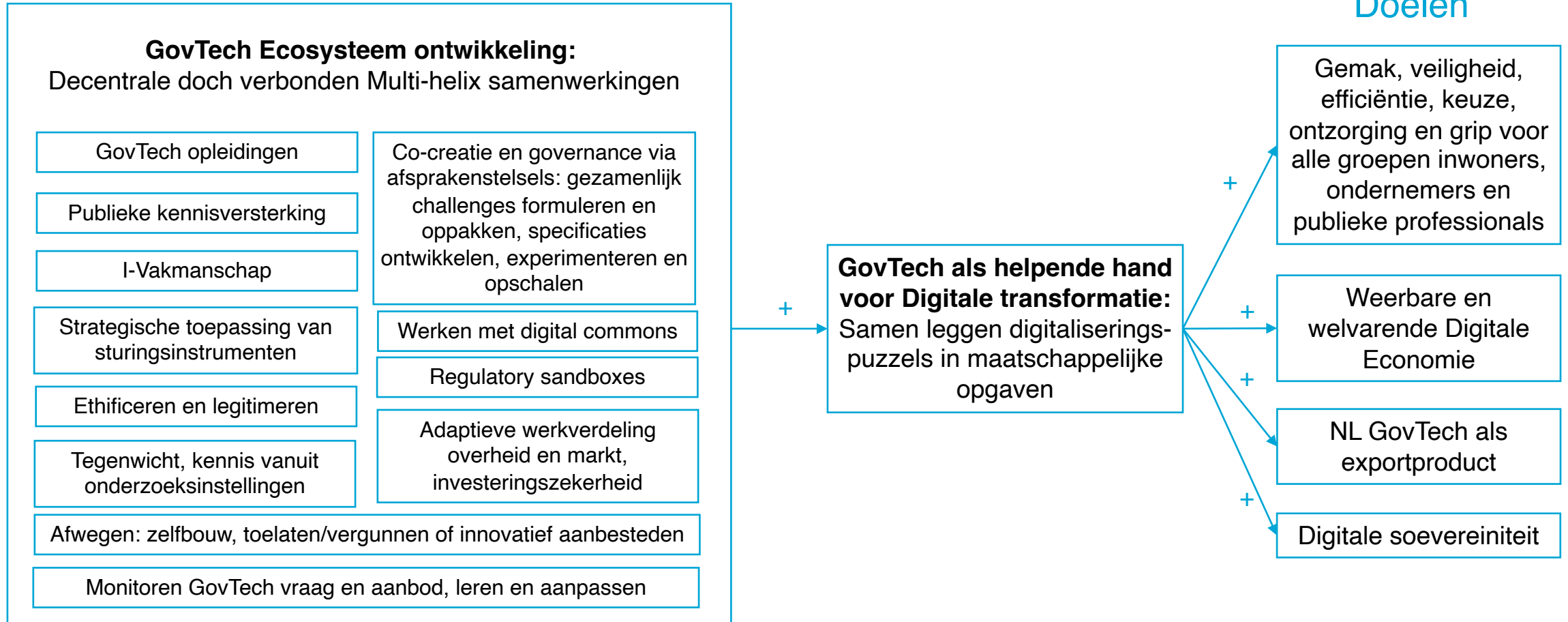
What I cannot create, I do not understand.

— *Richard P. Feynman* —

Nobel Prize in Physics in 1965

- Doorlopende kennisontwikkeling is nodig om de kansen te benutten en de risico's te beheersen.
- De kennis-ontwikkelcapaciteit is schaars en versnipperd: overheid, wetenschap en markt.
- Moet elke publieke organisatie een eigen GovTech lab bouwen? Is dat haalbaar en effectief?

Toekomstvisie voor waardengedreven GovTech

Belastingdienst

RADIO

RijksAcademie voor
Digitalisering en
Informatisering Overheid
Leren is netwerken

GovTech
Connect

YES! DELFT

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

DUTCH SOCIETAL
INNOVATION HUB

vidua

NLdigital

Logius
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

ICTU

provincie **HOLLAND**
ZUID

DIGICAMPUS

university of
groningen

I-PARTNERSCHAP

verbindt Overheid en Onderwijs

iBestuur

DE HAAGSE
HOGESCHOOL

Universitat
Bremen

Startup
in Residence

Universiteit
Leiden

mborijn//land

TAL
TECH

Wat kunt u doen?

- Begin met de vraag aan collega's: wat kan GovTech betekenen voor onze organisatie en voor inwoners?
- Leidt dat tot goede gesprekken?
- Join the GovTech ecosystem!

